

REFERAT

Løpenr.: 34271/16
Saknr.: 13/9876-69
Ark.nr.: 120 V07SAKSARKIV
Saksbeh.: Synnøve Lode
Dato: 15.09.2016

GJELDER:

REFERAT FRA MØTE I STYRINGSGRUPPA FOR REGIONAL PLAN FOR REINDRIFT 20. AUGUST 2015

MØTESTED: Fylkeshuset i Tromsø

DATO: 20. august 2015

VARIGHET: 4 timer

Til stede på møtet:

Stein Ovesen, stabssjef Troms fylkeskommune

Bård Magne Pedersen, Fylkesmannen i Troms

Rune Fjellheim, Sametinget

Steinar Norheim Storelv, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS), vara for Hege Walør Fagertun.

Ole Johan Eira, nestleder Troms Reindriftssamers fylkeslag (TRF). Vara for Johan Anders Oskal

Stine Larsen Loso, sekretariatsfunksjon

Raimo Valle, sekretariatsfunksjon

Øystein Ballari, sekretariatsfunksjon

Lill-Hege Nergård, sekretariatsfunksjon

Forfall:

Sametinget i Sverige, Per Gustav Idivuoma

Svenske Samers Riksforbund, (SSR) – Fredrik Juuso

Henrik A. Sara, leder Vestre sone, Kautokeino reinsamelag

Sakliste:

Sak 1. Godkjenning og innkalling av dagsorden:

Sak godkjennes.

Merknad: Landbruksdirektoratet ønsker å observere arbeidet med regional plan for reindrift. Direktoratet ble ikke invitert til det konstituerende møtet i styringsgruppa grunnet en feil. Sekretariatet sørger for at ovennevnte inviteres til neste møte.

Sak 2. Konstituering av styringsgruppa:

Sak godkjennes.

Merknad: Enighet om at dersom styringsgruppas utnevnte representant fra de ulike deltagende institusjoner ikke kan delta, er det fordelaktig om andre representerer institusjonen i leders fravær (nestleder eller andre).

Sak 3/6. Orientering om planarbeidet og milepælplan:

Sekretariatet innledet om faser i planarbeidet så langt og veien fremover. Viser til presentasjon vist under møtet for mer informasjon (vedlagt).

Følgende punkter ble diskutert:

- KS viser til sin høstkonferanse/politikeropplæring som en alternativ mulighet til å presentere planarbeidet. KS ber Troms fylkeskommune vurdere om en slik presentasjon er ønskelig på dette arrangementet.
- Medvirkning: Enighet blant styringsgruppas representanter at det er veldig viktig å ta seg god tid til medvirkning for å sikre gode prosesser og forankring omkring den regionale planen. Oppstartsmøtet avholdes derfor i månedsskiftet januar/februar, på denne måten hensyntar vi kommunenes valg- og budsjettprosesser som krever mye tid denne høsten.
- KS ønsker å være orientert om de til enhver tid pågående prosesser i planarbeidet slik at de kan orientere og være fasilitator for arbeidet i sitt møte med kommunene.
- Sametinget sier at de ønsker å være med i prosessen underveis utenom selve styringsgruppemøtene, så send gjerne over dokumenter og ha dialog før vi kommer til neste møte i styringsgruppa.
- Neste møte i styringsgruppa: se sak 8.
- TRF: Mener det er viktig at hvert enkelt reinbeitedistrikt blir direkte involvert i planprosessen, slik at ikke all informasjon etc. kun går gjennom TRF.
- SWOT-analyse: Alle distriktene involveres i SWOT-analysen og arbeidsgruppene.
- Involvere fagpersoner i Sametinget også i arbeidsprosessen underveis.
- Innspill om å knytte til oss Norges arktiske universitet og forskningsinstitusjoner som fagbistand underveis i planprosessen.

Sak 4/5. Utkast til planprogrammet og utredningsbehov:

Sekretariatet orienterte om reindrifts rettsgrunnlag, de ulike former for reindrift i Troms, hovedutfordringer for næringen og endringene i forvaltningen etter at Fylkesmannen ble myndighet for reindriftsforvaltningen. Se presentasjon under møtet for mer informasjon (vedlagt).

Følgende punkter ble diskutert:

- Fylkesmannen: Positivt at vi har en veldig aktiv og sunn næring i Troms. Vi må få frem utbytte og mulighetene som ligger i næringen. Vi må i planarbeidet ikke bare ha fokus på tradisjonell reindrift, men også på videreforedling, kulturelt utbytte (språk, utdanning etc). Reindriften er en viktig næringsaktør, og det er viktig å få frem i planarbeidet, sammen med et fokus på å sikre mer lik behandling av reindriftssaker i kommunene.
- Fylkesmann Bård Pedersen: Er positiv til at Troms fylkeskommune har satt i gang dette planarbeidet. Det er et pionerarbeid, noe som aldri har vært gjort på landsbasis tidligere. Fylkesmannen orienterer om at Landbruks- og matdepartementet (LMD) også er orienterte om dette arbeidet som er igangsatt.
- KS: Sier det har skjedd en merkbar utvikling innenfor næringen, og at dette mye skyldes et generasjonsskifte i næringen, hvor flere unge nå kommer til med andre holdninger til forvaltningssystemet, hvor det blant annet tas mer hensyn til gjeldende lovverk. Når det gjelder kommunene, tar blant annet Målselv hensyn til reindriften i sin planlegging.

- Sametinget: Institusjonen har en konkret rolle ift. Plan- og bygningsloven (PBL) og planverk som lages. Men opplyser at de savner at offentlige aktører tar et mer overordnet ansvar i arealkonflikter etc. Det er statlige myndigheter og planmyndighetenes rolle å sikre reindriftens arealer, jf. nasjonale forventninger. Det er ikke den enkelte utøvers rolle å gjøre dette. Savner at myndighetene står frem og tar det ansvaret de er pålagt. Sametinget ønsker samtidig å berømme fylkeskommunen for at man laget en slik plan og gjør det på den måten det gjøres. Det vil si at man ser det fra både næringen og kommunenes side, at man ikke bare har fokus på hvilke utfordringer kommunene står overfor, men også hvordan man kan styrke næringen. Sametinget ønsker videre at man skal bistå næringen fra deres ståsted og legge til rette for en utvikling som bidrar til at næringsutøvere kan konsentrere seg om å utnytte en ressurs som ingen andre utnytter.
- TRF: Støtter opp om det Sametinget sier, og mener det er vanskelig for reindriftsutøvere i sitt lokalmiljø og alene skulle forholde seg til en reindriftsforvaltning med flere ulike aspekter, slik som to kommuner, to fylker, to land etc.
- KS: Uttrykker viktigheten av å ha med seg det aspektet at reindrift omhandler så mye mer enn bare arealhensyn, men også et kulturelt aspekt – noe som det er viktig å ivareta i planarbeidet.
- Troms fylkeskommune: For å lykkes med planarbeidet er det viktig å være bevisst den prosessuelle arkitekturen i planarbeidet. Det vil innebære å bruke mye tid på forankring og medvirkning slik at planen står seg, både blant politiske myndigheter, forvaltningen og næringen selv i ettetid.

Sekretariatet orienterte videre om formål for planarbeidet, planvirkemidler, aktuelt innhold, utredningsbehov og ressurser/økonomi. For mer utfyllende informasjon, se presentasjon under møtet (vedlagt).

Følgende punkter ble diskutert:

- KS: Etterlyser en tydeligere definering av hva en i formålet legger i ordet reindriftssaker og hvilke saker det i denne sammenheng henvises til.
- Det presiseres at planen mest sannsynlig vil inneholde bindende virkemidler, da i form av regionale planretningslinjer, bestemmelser og/eller hensynssoner med bestemmelser.
- KS: Innspill om at planprogrammet generelt må være informasjonsrikt med et godt kunnskapsgrunnlag, lettlest og kortfattet.
- Sametinget har utviklet en planveileder for å utvikle og ivareta samiske hensyn i samfunns- og arealplanlegging. Denne skal revideres. Sametinget ønsker at deres planmyndighet og veilederrolle tydeliggjøres i planarbeidet.
- Fylkesmannen uttrykker formålets viktighet. En må i planarbeidet etterstrebe forutsigbarhet for næringen selv, derav reinbeitedistriktene, men også for kommunene og forvaltningen for øvrig. Det er viktig samt fordelaktig at fylkeskommunen i planen legger overordnede regionale føringer for hvordan arealet i fylket skal gjennomføres, slik som man gjorde i den regionale planen for landbruk.
- TRF: Mener det vil være nyttig for distriktene å ha en oversikt, gjerne kartbasert, over inngrepene som har vært gjort i dere områder de senere årene. Dette er viktig for å synliggjøre de totale konsekvensene og ringvirkningene av alle inngrep i distriktene. Mener dette er like nyttig som bruk av ulike planvirkemidler i planen.

- Fylkesmannen: Fordelaktig for planens virkning og legitimitet om man klarer å gradere/verdiklassifisere arealer innenfor reindriften. Men det er samtidig viktig å ta hensyn til reindriftnæringen.
- TRF: Reineiere er skeptiske til en verdiklassifisering av områder. Reindriftenes behov for ulike områder varierer fra år til år, da det avhenger av faktorer som klima, vær og vindforhold. Det er naturen som styrer dette. I en diskusjon angående hvilke områder det skal legges ned særlige hensyn/begrensninger, må man også regne med de inngrepene som allerede har funnet sted og som derav også kan være tapte områder for næringen.
- Bred enighet om at det pedagogiske aspektet med planen vil bli veldig viktig. Det vil si at man må være nøye med argumentasjon, dokumentasjon og informasjon – både underveis i planarbeidets prosess og i selv planen.
- Sametinget: Ved bruk av hensynssoner som virkemiddel i planarbeidet er det viktig å være tydelig på hva de enkelte hensynssonene betyr. Dersom det skjer en verdiklassifisering, må ikke en mindre viktig sone nødvendigvis bety at det her kan bygges ned – være tydelig på hva det betyr. Balansen i distriktet vil blant annet her være en viktig faktor.
- Sametinget: Være tydelig i planarbeidet på de lover og regler (rettigheter) som dagens reindrift baserer seg på. Det er disse rammene planen vil legge til grunn.
- Fylkesmannen: Det er viktig å ha god dialog med svenske myndigheter angående svensk reindrift på norsk side i planarbeidet. Opplysning om lappekodisillen og svensk konvensjonsområdet etc. i planen er viktig (få med historien bak dette).
- Innspill om å se nærmere på hva som er årsakene til at kommunene og næringen ikke samarbeider og tilrettelegger i vanskelige saker som hyttebygging i Bardu.
- KS: anbefaler at informasjon omkring arbeidet med den regionale planen for reindrift spres internt i styringsgruppas egne organisasjoner.
- Sametinget: Stort fokus på folkeopplysning i planen – dele generell informasjon om reindriften, samt gjeldende lover og regler etc. Mener hovedinnsatsen muligens bør ligge her.

Utredningsbehov – det vil være nødvendig å se nærmere på:

- Verdikjedeanalyse utarbeidet for Røros-regionen.
- Kartgrunnlag: En oppdateringsprosess som er godt i gang i Troms. I Sverige er det fokusert mye på dette. Og nasjonale myndigheter er opptatt av at man får på plass et oppdatert kartgrunnlag. Kartgrunnlag for Nord-Troms: her har Finnmark ambisjoner om å få gjort dette i løpet av 2016/2017.
- Klimaendringene og dets virkninger på driftsgrunnlaget til reindriften vil være en sentral del av det videre planarbeidet, se vedlagt presentasjon. Her vil sårbare øyområder om vinteren være sentrale områder å se nærmere på.

Sak 7. Behovet for ressurser/økonomi:

Merknad: Positivt at det er kommet positive signaler om mulig økonomisk støtte fra LMD og landbruksdirektoratet. Sametinget skal vurdere om og på hvilken måte de eventuelt kan bidra til planarbeidet:

- ev. med forberedte innlegg etc
- utredningsbehov i planarbeidet som kan samkjøres med Sametingets utredninger. Evt se på Troms som case.
- Sametinget arbeider med en reindriftsmelding og ligger litt foran det LMD arbeider med.

- Sametinget ønsker å bli holdt orientert om den pågående prosessen med planarbeidet og vil undersøke om de kan bidra med økonomiske midler til utredninger.
- Sekretariatet er hjertelig velkommen til Sametinget for diskusjon dersom ønskelig.
- Dialog med svenske reindriftsmyndigheter bør også etableres som en del av dette planarbeidet.

Sak 8. Neste møte:

Merknad: Styringsgruppa er enig i sekretariatets forslag, og møtet forsøkes avholdt i slutten av januar måned neste år. Sekretariatet sender ut noen forslag til gruppas medlemmer. Alternativt tidspunkt er uke 5 i februar, under samisk uke.

Sak 9. Eventuelt:

Intet å melde.